

CONIES (Manacor, Mall. 29, c-6)

Nom de tres predis: Conies Gran, Conies d'en Ferrer i Hort de Conies. A la rodalia es troben coves prehistòriques.

Rosselló Vaquer cita a Felanitx l'alqueria de *Ramon de Cunies* el 1254 (*Cronicó*, 1984, 20), i ell mateix *alq. d'en Conies* el 1365 (*Hist. Man.*, II, 86); Terrasa-Talladas, *alcaria den Cunies* el 1307 a Lluçmajor (*Hist. Lluc*, 1770, 84). El glossador En Tià de Sarreal (c. 1750) ponderava el valor de *Cunias* com a possessió vinatera de Manacor (J. M. BOVER, *Bi. E. Bal.*, § 524).

Conia i *Conies* poden venir de CUNICULA, pl. de CUNICULUM 'galeria subterrània', mot que ja Plini el Vell assenyala com a ibèric. Aquest nom de *Conies* s'explicaria, doncs, molt naturalment, per l'ibero-llatí *cuniculum* 'galeria de mina'; el plural CUNICULA havia de donar *Coniya*, posteriorment *Conies*, nom aplicat a les dites coves i estès a tot el territori.

CUNICULUM ha deixat descendència en diversos noms de lloc del continent: l'important turó de *Montconill* en els afores de Manresa, damunt Sant Joan de Vilatorrada, recorda Coromines que el 1924 hi havia encara una obertura, com de túnel, ben visible; el poblet de *Conill* situat entre Calonge de Segarra, Calaf i Sant Martí Sesgueioles, i alguns altres; *Conilla*, a Aiello de Malferit, i possiblement *el Conill*, a Tavernes de Valldigna; *Mas de Conilla* de Vimbodí [1185, *Cart. de Poblet*, 5]; *Roll de la Conilla* a Mislata; St. Joan de *Conilles* altre nom que es dona popularment a St. Joan de Mediona (Penedès), on hi ha mines de fonts de tosca; *Rec del Conilló* a *la Clusa* (Vallespir). En part es tractaria de foradades d'ús militar; en part de petits túnels de sèquies i mines d'aigua; qui sap si també el derivat *Conillac*.³⁵ També tenim *Conilhac* en el departament de l'Aude, cantó de Coui-zà, a uns 40 quilòmetres al nord del nostre Capcir.

Vénen també d'això els topònims menorquins *Cornia* i *Corniola*? La resposta ha d'ésser que sí. La variant diminutiva en *-ola* figura ja com a nom de la capella de *Coniola* en el *Pariatge* de 1303 (p. 5) i Mn. Salord advertia a Coromines (1964) que *Corniola* és «el nom oficial», denotant, doncs, la seva convicció que en aquesta *-r-* hi ha quelcom d'il·legítim; en efecte, Coromines va sentir *kuniólə* als seus informants populars, i el mapa de Sorà (I d-10), tan respectuós de les velles llistes d'alqueries, també posava *Cuniola*. Hi ha un homònim a St. Climent *Cornia Nou* i *Vei*, junts dits *Ses Cornies* (12 d-3), i probablement a prop d'allà hi ha també un *Corniola* (12 c-3); aquí sí que Coromines ho sentí amb *-r-* (*kurni(ól)ə*).

35. Vid. Joan COROMINES, *Estudis de toponímia catalana* (Barcelona, Ed. Barcino, 1965 i 1970), vol. I, p. 234. Llogaret de Conflent prop de Vinça.